

Mishnah Hullin, chapter 11

משנה חולין פרק יא

(1) The law regarding the first of the fleece [which is given to the priest each time one shears his sheep (see Deuteronomy 18:4)] is in force both in the Holy Land and outside it [the Gemara, however, brings the view of Rabbi Elai'i who disputes this and maintains that a *gezeirah shaveh* (the use of the same or similar words in two different areas) teaches us that it has the same law as *terumah*, hence,

the law regarding the fleece is in force only in the Holy Land; the *halachah* follows this view], both during the existence of the Temple and after it, regarding non-consecrated animals but [is] not [in force regarding] consecrated animals [even where the sanctity is for its value (קדושת דמים) since the verse states: "The first of the fleece of **your** sheep" (Deuteronomy 18:4)]. The law regarding the shoulder, cheeks and stomach is more stringent than the law of the first of the fleece; for the law of the shoulder, cheeks and stomach applies both to herds and flocks, whether they are many or few [even where one slaughters one animal], whereas the law of the first of the fleece applies only to sheep, and only when there are many.

(2) How much [sheep] is [considered] many? The School of Shammai say: [At least] two sheep, for it is written; "A man shall nourish a young cow and two sheep." (Isaiah 7:21) The School of Hillel say: Five, for it is written: "Then Avigayil made haste and took and] five sheep ready prepared" (Samuel I 25:18) [i.e., for doing with all five of them a *mitzvah* meaning, the first of the

רבנו עובדיה מברטנורא

א ראשית הגז. כל הגוזז צאנו ואפילו גוזזן מאה פעמים נותן מן הגיזזה מתנה לכהן: **נוהג בארץ ובחוצה לארץ.** והאידינא נהוג עלמא בר' אלעאי דאמר ראשית הגז אינו נהוג אלא בארץ, דיליף נתינה נתינה מתרומה, מה תרומה אינה נהגת אלא בארץ, אף ראשית הגז אינו נהוג אלא בארץ. ורבתי הורו במתנות נמי דאין נהוגות אלא בארץ, דראשית הגז והמתנות שוין הן. ולא הודו להן שאר חכמי הדור: **במוקדשים.** אפילו קדשי בדק הבית. משום דכתיב גז צאנך, ולא של הקדש: **נוהגים בבקר ובצאן.** דכתיב (דברים י"ח) אם שור אם שה: **ובמועט.** אפילו לא שחט אלא אחת: **אלא ברחלות.** כתיב הכא (שם) גז צאנך, וכתיב התם (איוב ל"ה) ומגז כבשי יתחמם, מה להלן כבשים, אף כאן כבשים: **ב ושתי צאן.** אלמא תרתי מקרי צאן; **שנאמר חמש צאן עשויות.** שמעשות את בעליהן

fleece]. Rabbi Dosa ben Harkinas says: Five sheep, when each produce [a fleece weighing] a *maneh* and a half [150 dinar], are subject to the law of the first of the fleece. but the Sages say; Five sheep, whatever their fleece weigh [even if the five produce fleece weighing as little as 60 *sela*; however, less than this amount, even the Sages

agree, would not be subject to the gift of fleece]. And [if one sheared many animals and wanted to give fleece to many priests] how much should one give him [i.e., the minimum amount that he may give to each priest]? [A sufficient amount which will produce] the weight, of five *sela* in Judah which is equal to ten *sela* in the Galil, of bleached wool, but not dirty wool [i.e., there must be in the dirty wool more than five *sela* so that, after bleaching and combing, there remain five *sela* of bleached wool], sufficient to make from it a small garment, for it is written: “[And the first from the fleece of your sheep, you should] give to him. [For the Lord your God has chosen him out of all your tribes, to stand and **serve**.]” (Deuteronomy 18:4-5) That is, it should be worthy enough to be called a gift [so that one may make from it a garment with which the priest may serve. The smallest such garment is the priestly belt. The percentage of fleece to be given is not set Biblically; however, the Sages set the amount as one of sixty]. If the owner did not manage to give [the fleece to the priest] until it had already been dyed, he is exempt [since once he dyed it, he acquires ownership through

רבנו עובדיה מברטנורא

ואומרות לו קום עשה מצוה חרשה שלא היתה מצוה עליו בפחות מכן, והיינו על כרחך ראשית הגז דכתיב ביה צאן דמשמע מרובה, דאילו בכור כתיב בכור שור, דמשמע אפילו חד, וכן מתנות (כתיב) אם שור אם שה: **מנה מנה ופרס**. כל אחד מנה וחצי. וביצר מהכי לא חשיב גז, שזו פחות שבגזות: **בכל שהן**. לאו דוקא, דבפחות מששים סלעים לא מיחייב בראשית הגז. אלא משום דר' דוסא יהיב שיעורא רבה, קרי תנא לשיעורא זוטא דרבנן כל שהן. והסלע משקלו עשרים וארבע מעים, ומשקל כל מעה ששה עשר גרעיני שעורה: **כמה הוא נותן לו**. הבא לחלק ראשית הגז שבידו, לא יפחות לכל כהן ממשקל חמש סלעים צמר: **מלובן** ולא שיהיה חייב הישראל ללבנו, אלא שיתן לו שיעור מן הצמר הצואי דהיינו שאינו מלובן עד שכשילבנו הכהן יעמוד על משקל חמש סלעים צמר מלובן: **כדי שיוכל לעשות ממנו בגד קטן**. הראוי לשירות. ומאי ניהו, אבנט. מודמך קרא אחר ראשית הגז מיד, כי בו בחר ה' אלהיך מכל שבטיך לעמוד לשרת, שמעינן מינה דהכי קאמר, תן לו מראשית גז צאנך כדי שיוכל לעשות בגד לעמוד לשרת, והקטן שבבגדים הראוי לשירות הוא אבנט והוא נעשה מחמש סלעים צמר מלובן. וראשית הגז אין לו שיעור מן התורה. ומדברי סופרים שלא יפחות

change and he is now considered as one who damaged priestly dues. And one who damages priestly dues is not obligated to pay, since he can say to any priest demanding payment: I had not intended to give it to you; rather, to another priest]. If he only bleached it, but did not dye it [this is not

שְׂצָבָעוּ, פְּטוּר. לְבָנוּ וְלֹא צָבָעוּ, חֵיב. הַלּוֹקֵחַ
 גֵּז צֹאנוֹ שֶׁל נֹכְרִי, פְּטוּר מִרְאשִׁית הַגֵּז.
 הַלּוֹקֵחַ גֵּז צֹאנוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ, אִם שִׁיר (הַמוֹכֵר),
 הַמוֹכֵר חֵיב. לֹא שִׁיר הַלּוֹקֵחַ חֵיב. הָיוּ לוֹ שְׁנֵי
 מִיָּנִין, שְׁחוּפוֹת וּלְבָנוֹת, מְכַר לוֹ שְׁחוּפוֹת
 אֶבֶל לֹא לְבָנוֹת, זִכְרִים אֶבֶל לֹא נְקִבוֹת, זֶה
 נוֹתֵן לְעֶצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן לְעֶצְמוֹ:

considered enough of a change in the status of the fleece to acquire ownership and], he is still liable. If one bought the fleece of [i.e., still connected to] a flock belonging to a gentile, he is exempt from the law of the first of the fleece [the verse states: "Of your sheep," and the sheep, in this case, is not his]. If one bought the fleece of a flock belonging to his neighbor and the seller kept some [of the sheep unshorn] for himself, the seller is liable, but if he didn't leave any over, the buyer is liable [since the seller may say: I didn't charge you anything for the dues]. If he had two varieties of wool, [for example] grey and white, and he sold the grey, but not the white [white being better than grey], or [if he sold the wool] of the males, but not of the females [female wool is softer], each [the seller and buyer] must give [the first of the fleece] for himself.

רבנו עובדיה מברטנורא

מאחד מששים. ואין חייב בראשית הגז עד שיגזוז חמש צאן, ותהיה גיזת כל אחת מחמשתן אין פחות משתים עשרה סלע, שאם היתה גיזת אחת מהן פחות משתים עשרה סלע אע"פ שהמשתן גוזזות יותר מששים סלעים הרי זה פטור: **עד שצבעו** בעליו קודם שנתנה: **פטור**. מלתנו עוד, דקנייה בשינוי והוי ליה כמזיק מתנות כהונה או שאכלן, דפטור: **ולא צבעו**. אין זה שינוי ואכתי בעיניה הוא: **הלוקח גז צאנו של נכרי**. כשהוא מחובר לצאן, פטור, דגז צאנך כתיב, והאי צאן לאו דידיה הוא, ואצאן קפיד רחמנא ולא אגיה דידיה: **אם שייר המוכר חייב**. דאמר ליה לוקח, מתנה דכהן גבך היא: **ואם לאו הלוקח חייב**. דאמר ליה מוכר, מתנה דכהן לא זבני לך: **שחופות**. לא שחורות ולא לבנות: **זה נותן לעצמו**. הלוקח נותן לעצמו על מה שלקח, והמוכר נותן לעצמו על מה ששייר אצלו. דגיזת הלבנות טובה משל שחופות, וכן זכרים ונקבות גיזת הזכרים קשה והאי דנקבות רכיך: